

J E L E N K Ö R.

101. szám

Pest szerda december' 17kén

1834.

F o g l a l a t: Magyarország (a' RR. orsz. ülési Pozsonyban; kinevezések; Zichy gr. t.; 's a' t.) Anglia (tory ministerium-képezhetés; whig egyesületek; hirlapi vélemények; dublini gyülekezet; 's O Connell beszéde; Bulwer levele; Peel utja; egyveleg.) Franciaország (a' francia követházi ülések megnyitva; hírek Tripolisból; prof. Rossi.) Spanyolország (délzaki nyugtalanság; a' kölcsön megkötve; Mina 's d. Carlos felől egyveleg hírek.) Portugália (kamarai vitatások; 's orsz. költség.) Amerika.

MAGYARORSZÁG.

Pozsony dec. 12. Tegnapi orsz. ülésben a' RR. az urbéri tárgynak már VIII. cikkelyében tanácskoztak. Az urbéri szerződésekről szóló VIII. cikkely 's nevezetesen annak ama' nagy fontosságú 2. §-za, melly az örökös megválthatást tárgyzá, délutáni 5 óraig tartott hosszú vitátás után szótöbbség által megbukott, 's a' fő RR. véleménye fogadtatott el. Ez 10kén történt. Más nap az uriszékekre nézve a' VIII. cikkely 1. §-za hasonlóan a' kir. resolutio értelmében állapított meg.

Ő cs. kir. Főlsége nov. 20ki legfensőbb határozata szerint Niczky János Vas megye első alispánját, és Császár Sándor Temes vmegye második alispánját a' kir. tábla közbirává méltóztatott kinevezni; — Sándor Mórócz grótot pedig cs. kamarásai sorába iktatni.

Ő cs. kir. Főlsége Országunk Főherczeg-Nádora, mint a' magy. nemzeti muzeumnak kegy. pártfogója, ezen országos intézet természeti és művészeti osztályához előrré Petényi János Salamont, a' szász-altenburgi természet-buvár társaság tagját 's volt ezinkotai ág. vall. predikátort méltóztatott kinevezni, mellynek következtében e' f. h. 5kén említett előr ur ez újtszti esküjét le is tette.

Ő cs. kir. Főlsége sept 30ki legfensőbb határozata szerint Frivaldszky Imre orvos dr. 's a' magy. nemz. muzeumnál segédörnek, a' florenczi földművelő társaságtól küldött levelezőtagi oklevél elfogadhatását kegy. megengedni méltóztatott. — A' bécsi tudom. Egyetem a' fenálló fensőbb rendelések szerint f. h. 6kán tartván a' négy akadémiai nemzeti procuratorok választatását, a' magyar nemzeti részre Viszánik Mihály orv. d. urra esett a' választás ez évre.

Vázsonykői Zichy Károly, az ausztriai főherczegség és styriai herczegség RR. deinek tagtársa, val. b. t. tanácsos, cs. t. magyar kir. kincstárnok, a' nm. m. k. udv. Kamara elnöke 's t. Mosony vmegye főispánja f. dec. 15kén délelőtti 10kór bélgyladásban érdemteljes életpályája 57 évében öröklétre szenderült. Elhunytát főképp köztiszteletű hitvese szül. Aspangi Seilern Crescentia grófné, csillagkeresztes 's cs. udvari palotadáma, 's három házasságbeli szeretett magzati: Pál;

Julia, csillagkeresztes dáma 's cs. t. Hunyady Ferencz grófné; Felicia, t. 's alsó ausztriai kormánysszéki titoknok Hoyos-Sprintzenstein Henrik grófné; Henrik Mosony vmegye főjegyzője; Hermann Győr megye aljegyzője; Otto gr. Gyulay Albert cs. k. 21 számú gyalog- 's Béla, gr. Hardegg cs. k. 8 számú vasas ezredbeli hadnagyok; végre Karolina, Alfréd, Mária, Geyza, Imre, Rudolf és Ilona kül és belső mély gyászban könnyezik; fájlalja továbbazon nagymélt. hatóság Tisztokra, mellynek kormányát annyi évekig csüggedetlen buzgalommal viselé; kesergi Mosony egyeteme, számos atyafi 's rokon vérségi koszorúja 's alattvalóji közönsége. Tetemei ma esti 6 óraker csendben áldatván meg, Oroszvárra (Mosony megyébe) vitetnek 's ott a' nemzeti sírboltba takarítatnak el. Békemalaszt rájok!

Az elhunyt budai g. n. egy. püspök Joannovics Justin eltakarítására dec. 11kén tartatott Budán a' görög n. egy. egyház minden illy alkalmi fényes szertartási pompájával. Vitkovics János (a' boldogult derék magyar író Vitkovics M. testvére) budai g. n. egy. plebánus ur, miután az evangéliumi jellegű görög, diák és szerb nyelven fölolvasá, az elhunytak tetemei fölött ugyan szerb nyelven hatós gyászbeszédet mondott, mellyet záradékul velős ismétletű kivonatban magyarul fejezt be. Nem mellőzhetjük ez alkalommal kellő méltatással érinteni, hogy az egri g. n. egy. egyházban (plebánusa Góics Athanáz ur, utódja fennemlített két testvér Vitkovicsaink lelkes atyjoknak) már jó idő óta minden másod vasárnapon, ünnepeken pedig mindig, az egyházi beszéd magyarul tartatik, sőt az egyház jegyzőkönyve is már 1825 óta egyedül magyar nyelven iratik, ez előtt hol szerb, hol görög, hol magyarul vitetvén.

Az állattenyésztő társaság tagjai, u. m. kik a' hazafiak közül e' hasznos célzatu intézetet évenként 10 p. frnyi ajánlatjokkal gyarapítják, tisztelettel értesítetnek ezennel az idej gyeplönyvnek még mult octoberbeni kijötte iránt, 's kéretnek, vitessék el illető példányaikat a' pesti n. casinóból. Nem-tagok Eggenberger és Heckenast könyvárosoknál vehetik meg a' gyeplönyvet 12 p. kron.

A N G L I A.

Londoni maganyos levelek öszhangzólag a' hirlapi véleményekkel, szinte közösen lehetetlenek ál-

litják, hogy pusztá v. tiszta tory kabinet képezthetése. Nevezhetnénk többeket, mond a Times, kikhez Wellington elég világosan e' szavakat mondá: „Nem is gondolhatok ministert a' jelen körülményekben, kinek az angol 's irlandi egyházi, valamint helyhatóság-ügyi reformokhoz haladéktalan látni ne kellene.“ A' népgyülekezetek hatalmasak kezdenek lenni már csak azon mérséklet által is, melly lépéseiket vezérli; felőlük mindeddig legkisebb csinyt sem hallhatni. Mi a' váratlan kifejlést okozhatá, ez iránt két vélemény forog, egyike minden bajt a' királynénak tulajdonít, másik a' volt ministerek határozatlanságát 's egyenetlenségét veti okul, mellyek miatt a' király ugyszólván kényszerítve volt illy 's nem más rendszabáshoz nyulásra. Wellington hg. tökéletesen megelégtülve látszik. „Peel, Peel“ feleli ő röviden, ha valaki kérdezi. Az ősz hadvezér igen jól érzi, mily messze van még győzdelme. Wellington nem Polignac és Peel nem Peyronnet. Egyébiránt a' pártlapok sokkal mérsékesebbek, mint illy történet érdemlené, bizonyosságul, hogy a' whigek szükségesnek sem tartják a' szenvedélyeket fölbizgatni, mert céljokat csendes munkássággal is elérhetik. — Nov. 24kén a' zsemlyesütő-czéh is gyűlést tartott. Némelly vallási szertartások 's az angol illyféle gyűléseknél divatozó áldások után, poharat emelt az elnök, a' király egészségére üritendőleg. Tomboló zaj mindenfelől 's többes füttöngések. Az elnök rajta volt, hogy meg kell ianni az áldomást a' királyért. „Nem! Nem!“ hangzott mindenfelől, 's a' tombolás nőtten nőtt. Még egy darabig várakozott az elnök; de mivel a' zaj nem csilapult, végre megmásolá az áldomást, 's tettét közös taps és rendretérés követte. Következett más áldomás a' királynéra, de hasonló zaj miatt ennek is el kelle maradnia. Midőn e' pillanatban a' hangászok az „Isten tartsd meg a' királyt“ (God save the King) kezdenék, fölugrándoztak a' vendégek üléseikről 's eltölték a' hangászokat. — Hardwicke gróf halálával a' térdszalagrendűek száma eggyel megint kevesült. A' király l. Melbournet választá ki a' megholt helyébe e' renddel megtiszteltetésre 's egy uttal grófi ezimel is megkínálta; de a' lord, azon önhasznát nem kereső ritka szellemmel fogva, melly egész viseletét példázza, e' kegyet 's kitüntetést nem fogadá el. — A' Quaterly-Review torylap szerint a' ministerváltozás oka, mert tagjai az egyházjavításra nézve (mit az említett lap fosztásnak mond) egyenetlen értelműek voltak, némellyek javítást akarván, mások nem, 's ez utóbbiak közé tartozott volna Melbourne lord is. Ezen állítás már meg van czáfolva, 's hihetőleg meglesz még inkább az ujdón föllépendő ministerium rendszabályi által. A' cikkely hosszú, 's kigyót

békát kiáltoz a' volt ministerekre. — A' londoni választóknak a' főbíróhoz intézett újabb kívánatára: hiná össze a' külső tanácsot, és polgárságot tanácskozás végett a' közügyek iránt, azt válaszolta kopaszmentségül a' főbíró: hogy olly nyilatkozásokat hallott közöttük, mellyek végett a' kért gyülekezetet megtartani nem szándéka, nehogy olly kérdések forduljanak elő, mellyek hivatalával össze nem férhetők. — Glasgowban nagy gyülekezet tartatott, mellyen mintegy 20,000 személy jelent meg. A' nép mindenféle zászlókat hordozott, mellyeken jelmondások 's példázatok valának láthatók 's olvashatók. Az első zászló fekete volt, két keresztbe tett karddal a' rúd hegyén; másik hasonlólag fekete volt, 's rajta kéz látható, melly gyilkot szoríta ezen felirással: szabadság vagy halál; másik oldalán is egy kéz vala gyilokkal, mellyet az egy keselyűre ránta. A' husting (gyűlés-hely) előtt zászló vala kiszegve, mellyet igen élénk tetszéssel fogadtak, 's rajta Durham nemzetség címere a' gr. jelszavával: „Eljő az idő.“ Egyéb zászlórudak hegyére nyársakat, kardokat, szuronyokat, 's egyéb fegyvert lehetett függesztve látni. A' jelszavak következők voltak: Készen vagyunk; — szabadság vagy halál; — szabad nép vagyunk, azért szabad kormányt akarunk; — Halált és vést az érzéktelen zsarnokoknak, a' szabadság ellenségeinek; — Meg vagyunk csalatva, de nem legyőzve; — Ne tágíts soha; — még egyszer a' rézsre (Bresche) 's a' t. Mind ez magában is elég. — Egy zászlórúd hegyére álarcz vala tűzve, mellynek két ábrázatja volt, egyiknek Wellington hget kelle képeznie, 's azon egy korona ide 's tova ingott. A' lord-provost elnökle a' gyűlésben, melly végzéseket 's fölírásokat határozott Wellington ministeriuma ellen. Ezután háromszoros gunyra fakadt a' gyülekezet Wellington hg. ellen, és háromszoros dörgő tetszészkiáltásra Durham gr. tiszteletére 's Hume-éra, mire a' gyűlés csöndesen szétoszlott. (Öst. Beob.) — Glasgowban a' conservatívek is beadtak a' királynak 3000 aláírással terhelt fölírást. — A' Quaterly-Review följebb említett cikkelyére megfelelt Melbourne lord bőven a' melbourni lakosokhoz mondott beszédében (lásd előbbi számunkat). De megfelel e' cikkelyre a' Globe 's Morning-Chronicle is, mondván: hogy elsőben is a' volt ministerium teljesen egyértelmű volt minden reform-kérdésre nézve, azután a' cikkely állítása szerint, az előre látott reformok végett kelle a' kabinetnek visszalépni, a' Times szerint pedig még is azt nyilatkoztatá Wellington hg., hogy Angliában most nem alakulhat ministerium, melly a' reformot ne lenne kénytelen folytatni. De legnevetesebb azon állítás, mintha maga Melbourne vitte volna meg Londonba Wellingtonnak a'

király levelé
Chronicle:
kérte Melbo
gával egy
be egy más
la zárva. D
hang által
va, a' tory
hogy a' Ti
már előre
két londoni
ő mind az
mes javítá
Globe most
magát azon
ton hg. az
meglátoga
A' londoni
mellyet V
és város
nyújtott k
lye 's esa
Azonban
hogy a' s
szegülni
a' nép rés
egyre sz
lap szeri
a' király
fejezni l
hgre biz
Leechbe
lington
a' fölírás
nak be i
hogy a'
ben sza
után a'
tetik az
is tudh
vek föl
az az
lington
ványos
Albion
rohan
nisteri
dicalo
ad az
állít.
czáfo
lemér
részi
a' lon
doni

király levelét. E' dolgot így fejtí meg a' Morning-Chronicle: Az udvarnál bizonyos gentleman arra kérte Melbourné lord egyik szolgáját meg: vinne magával egy levelet Sir Henry Wheatleyhez, mellybe egy másik, Wellington hgnek szóló, levélvala zárva. De leginkább meg van e' cikkely azon hang által czáfolva, mellyen, a' reformot pártolva, a' tory lapok szólani kezdenek. — Említettük, hogy a' Times Wellington hg. mellett szavalva, már előre azzal vigasztalá olvasójit, hogy a' hg. két londoni gentleman előtt azt nyilvánítá: hogy ő mind az egyházi, mind világi állapotban tetemes javításokat lát 's tart szükségeseknek. A' Globe most föllép a' Times ellen, képesnek mondván magát azon leghatározottabb állíthatásra, hogy Wellington hg. azon alkalommal, midőn a' két gentleman meglátogatót őt, reformokról egy szót sem szólt. — A' londoni udvari ujság fölírást közöl a' királyhoz, mellyet Weymouth és Melcombe Regis ó várhely és város lakosi közül néhány azon nyilatkozással nyújtott be: legyen szabad nekik a' király személye 's családja iránt há ragaszkodásukat kifejezni. Azonban e' szíves hódolat mellé még azt is teszik, hogy a' szükséges és valósítható javítások ellen szegülni nem fognak. — A' fölírást 's gyülekezete a' néprésziről a' wellingtoni rendszer ellen mind egyre szaporodnak. Liverpoolban, az Albion tory lap szerint is legalább 12,000 ember jelent meg a' királyhoz nyújtandó fölírásban elégtelenségét fejezni ki az iránt, hogy a' király Wellington hg-re bizá az új ministeriumalkotást. Ugy szinte Leechben és Hullban is fölírást készülnék Wellington hg. ellen. Hullban 4000 jegyzé már nevé a' fölírásra. Azonban bár a' conservativek is nyújtanak be itt ott felírásokat, meg kell még is jegyezni, hogy a' tory-fölírást nem nyilvános gyűlésekben szavazzák, hanem zárt ajtó mellett; 's miután a' fölírás kész, esőndesen suttogva keringtetik azt az aláírók közt, úgy hogy gyakran nem is tudhatni, hogy valamely helyen a' conservativek fölírást készülnék a' királynak nyújtani, míg az az udvari hírlapban meg nem jelen, a' Wellington-elleni fölírást pedig többnyire mind nyilvános gyűlésekben szavaztatnak meg. — Az Albion fő torylap Wellington hg. védelmében mohó rohan azon hírek, mellynél fogvást a' whig-ministerium állított egyenlenségei miatt az ultraradicalok valának kormányra jutandók, 's jegyzéket ad azokról, kiket a' ministeriumba lépendőknek állít. A' cikkely telve van goromba guanyal, 's czáfolás helyett csupa személyes ócsárlással. E' vélemény-harczban a' Times, noha Wellington hg. részire nyilatkozott, keményen gáncsolja még is a' londoni főbíró viseletét, mellyél fogvást az a' londoni polgárságot összehívatni nem akará, mondván:

minthogy nincs időnk szavainkat illőleg megválasztani, mentséget érdemlünk, ha mi a' főbíró ő urasága ezen viseletét rövidlátásának 's együgyűnek nevezük, 's nem is ereszkedve az alkotmányos jog-fejtetésbe, csak azt kérdezzük: ütközhetik e valami olly kézzelfoghatólag az ép észbe, 's a' legközönségesb okosságba, mint a' főbíró azon próbája, mellyel az új ministerium iránti részvétet azon világos valomással akará elfojtani, hogy az épen semmi vitát sem állhat ki.

Nov. 24kén tartatott Dublinban a' megígért nagy gyülekezet szabadelmű clubbok föllállítására. Fő szónok természetesen O'Connell volt; beszéde tartalma lényegesen következő: „Czélunk az, hogy köztünk a' viszátkodást félretegyük, míg valamenyünk közös ellenségét legyőzzük. Én nem vagyok a' whigek barátja; ők engem teljes szívökből gyűlöltek, 's mindent elkövettek, hogy letiporjanak. Én teljes szívemből megbocsátok nekik. Győzödelmünk abban áll, hogy politikai viszályinkat száműzzük, hibáikat 's tévedéseiket felejtjük el, mert nincs most egyéb kötelességünk, mint az emberi nemzet ellenségei ellen harczolnunk. Igen, az emberi nem ellenségei ellen, mert a' torysmus, az angol torysmus szegült a' szabadság haladása ellen az egész világon. A' toryk voltak, kik a' francia népet az első revolutio alkalmakor dühössé tették, 's a' kicsapongások ösvényin tovább üzték. Britt toryknak, 's a' személyesített torysmusnak, Pittnek munkája volt az, hogy gyalázatos megvesztegetések háborgaták a' revolutio fejlődését. Bizonyos papiros ment három director kezén által, mellyet soha 4dik személy Franciaországban nem látott. Most e' papiros a' britt muzeum levéltárában van. Megvették azt Franciaország egyik directorától. Illyen a' torysmus szelleme. (Halljuk! halljuk!) Portugáliában minden miguelita, Spanyolországban minden carlosita, Franciaországban minden carlista vagy absolutista örvend azon, hogy Wellington hg. jött kormányra. Belgiumban színtugy mint itt, ujjong az orangista; hallván: Wellington kezében a' hatalom. Egy szózat fog a' felszabadított Skótziaiból hangzani, 's Anglia és Irland reformerei erősbek lesznek, mint a' waterlooi Wellington hg. és czimboráji. Országunk átka eddig a' visszavonás volt. Ha ezentul támad czivódás, több mérsékléssel, jobb kedvvel 's több szelidséggel fogjuk azt viselni. Tekintsük most Anglia állapotját. Itt ül Wellington hg. kedves tanácsosival az Ellen- és Mary-borough-kkal, 's Londonder-rykkel, és semmit sem tesz. A' nagy pamut-monarchára várnak, a' főnö-műszerek dictatorára, Sir Robert Peelre (kinek jövedelmi nagyobb része a' pamutfonó műszerség). Örökké pamut, csak pamut most a' jeladás. A' pamut-lord most az első,

ő uralkodik, 's az angol aristokratia mélyen kénytelen meghajlani előtte. A' vas keztyü, a' lobogó tollbokréta, a' kevély sisak, Anglia hegyke lovagrende, mind megalázza magát a' magas, nagy, főséges kárton-lord 's a' fonó-műszerek nagy mestere előtt. Nála az egész pártnak esze. Wellington hg. az országlásban és seregnél minden méltóságostul rá kénytelen várni. W. hg. Wolsey kardinállal bizton elmondhatná most 's irhatná: Ego, et rex meus! azaz: Én és királyom parancsoljuk most neked Sir Robert Peel, térj Angliába vissza. Fő vonása Sir Robert Peelnek, hogy gyökeres ellenzője a' pápistaságnak. Ő lélekisméretéből szegült a' kath. emancipatio ellen. Wellington fölemeltése az európai statusokat alapjaikban rendíti meg, azért szükség hogy ne csak szóljunk, hanem cselekedjünk is. A' biztosság ezután következő végzéseket hozott: 1) alakuljon Dublinban szabadelmű klub, „irlandi toryellenes egyesület“ név alatt. A' javasolt egyesület célja legyen, minden alkotmányos módot elkövetni, melly tory-ministerium képeztetését akadályozhatja, vagy pedig ha még is elsülne, azt olly hamar, mint csak lehet, megbuktatni. Fölvétethetnek repealerek és antirepealerek (kik Irland különválását ohajtkák, 's kik nem ohajtkák). 2) Tag lehet mindenki, ki 1 fnt sterlinget aláír, 's két tag által ajánlatik. A' pénz azon hihető esetben, ha a' parlament feloszlatik, választási költségekre fordittassék. 3) Az egyesület mindent el fog követni gátlásul, hogy tory követek ne választassanak. E' végzések hozata után eloszlott a' gyülekezet. — Hume ur Middlesex választójához levelet bocsátott, mellyben a' következő helyet is olvashatni: „Valóban példátlan helyzetben találjuk magunkat. Tíz nap óta valamennyi kormány-osztály egész felelőssége (a' lordkancellár hivatalát kivevén) egy férfin nyugszik. Eltelhetik még tíz vagy husz nap is, míg Sir R. Peel, kitől sorsunk függeni látszik, megérkezendik, nyilvánítani: legyen e ministeriumunk vagy se! Ha ő Fölségének, Sir Robert helyett Olaszországból, William Bentinck lordot tetszett volna Keletindiából meghíni a' ministertanácsba, egész évet maradhatnánk e' függésben. Ha szabad egy férfinak valamennyi stathivaltat egy hétig egyedül viselni, miért nem egy évig is?“ — A' Standard e' megjegyzésre bosszantó göggel felel, mondván: „Hume József ur pásztori levelet bocsátott azon állatokhoz, mellyek őt követül választották azon grófságban, hol London fekszik. A' levél méltó a' szerzőhöz és nyájához 's a' t. — A' cikkely azt akarja megmutatni, hogy mult nyáron, miglen a' ministerek Londonon külabáltak, Spring-Rice ur 's így egyetlen férfi kezében volt valamennyi pecsét. Mennyi a' gög

e' cikkelyben, annyi a' vigyázatlanság, felejtván, hogy akkor Spring-Rice mellett felelős ministerek voltanak, kikkel a' közlés, minthogy London körül, vagy nem messze voltak, lehetséges vala, 's ennélfogvást az igazgatás, melly ugy is folyton folyt, semmi akadályt sem szenvedé; most pedig minden kétséges lábón áll. — Sir Robert Peel dec. 1jén, London felé utaztában a' Gazetta Piemontese szerint, délben Turinon ment keresztül. — Érdekes azon levél is, mellyet Bulwer parlamenttag és író, egyik volt ministerhöz utasított a' mostani krisistól, következő helyei érdekesek: „Wellington hg. sok győzedelmet nyert, de még egyet sem az angol népen. 'S most a' népelleni harcot merészli. Már előbb megkísérté v. próbálá ő ezt, de süker nélkül. Pedig sokkal kevesbé kedvező csatamezőn merészli azt a' vezér ur mostan. Első küzdésének a' népet akadályozni kelle politikai hatalomelnyerésben; most, miután ez azt még is elérte, a' 2dik ellen akar szegülni. Közönséges balsorsa, nálunk főkép, szerencsés hadvezéreknek, hogy az őszkor dicsőségük sirjává lesz. Senki sem olvasta Anglia történeteit a' nélkül, hogy szívesen ne sajnálkoznék a' legnagyobb hősnő Anna királyné idejéből. Marlborough dicsőségében, Marlborough gyermekké váltában! mi guny fekszik ez ellentétben. Hadi elmére nézve hozzá talán hasonló, de béke dolgaira tagadhatlanul csekélyebb elmével; távol sem olly sokoldalú észtehetséggel; korának távol sem olly mély ismeretével; hasonló csel-hunyászkodással, hasonló merészséggel, de amannak ékesszólása 's ügyessége nélkül elérte Wellington Marlborough hírét dicsőségét! — fölmulni készül e' őt őszülti döreségeiben (Aberwitz)? Marlborough orresavaró volt; de ármány-cseleit csak az udvarnál üzte: nagyszerűbb becsvágyu e Wellington herczeg, 's népet akarna e megcsalni? — A' kályha, ugymond a' bölcs ember, télen hasznos, nyáron haszontalan. — A' kályha füstölg ismét! Azon philosophusok, kik a' bölcs emberrel nem egyértelműek, hangosan kiáltoznak: Látjátok! mi hasznos ő! pedig csak azért füstölg, mert még a' mult századból tartotta meg a' kormot, 's a' házat épen most gyújtotta meg azzal. A' kályha füstölgése első jele a' házgyuladásnak.“ Ezután pártjához szól: „Reményilem, meg fogjuk most mutatni, hogy nem ónzés ügyéért küzdöttünk, nem hivatalok után sovárgottunk, 's hogy elveinket, nem pedig érdekeinket akarók győztesekül látni. Ez legyen érzelmünk, ez bosszunk. Mindnyájan egyesüljünk, kiknek szíven a' szabadság: 's legfőljebb csak arra emlékezzünk, meg, hogy némelyek ugyan kevesebb buzgalommal védik az üdvös rendszabályokat (Bulwer a' liberalis oppositio tagja volt a' mult ministerium

alatt); de javításnak e lan emlékez Giaffar kegy Szerencsétl alamizsnáér kijelölt a' v közülok eg neki Giaffa egy ezüst le? 'S hát a' másik, után nyult fordul Bulw Peel, 's a fontoló ves rét, melly ságának k is a' torys melly sokk alkalomma E' játék n tésére czá Ha ő a' ját mi még ije koczkára. könnyelm dett min hajlik (ne tarthat s mint ő, vatal ne becsvágy a' status talom, n ja egyes igazlani, semmi a talmát. állásába gyobb. gyül, meghód Illy min mint va a' nép séget n nak elő ostroml 's elég nok, v tathatj ja nev más ró lehet

alatt); de hogy az új ministerium baráti minden javításnak ellenségei. Harun al Raschid a' halhatatlan emlékezetű kalifa, szokása szerint egy éjjel Giaffar kegyence társaságában átöltözve kiment. Szerencsétlen kalmároknak tetteték magokat, 's alamizsnáért esedeztek. Más reggel megjelent két kijelölt a' vámhivatalon a' diván előtt. A' szultán közölök egyiknek ada elsőbbséget. „Uram, sugá neki Giaffar, nem tudod, hogy ezen ember csak egy ezüst pénzt adott, midőn aranyat kértünk tőle? 'S hát te nem tudod, viszonzá Harun, hogy a' másik, midőn ezüst pénzt kértünk tőle, bot után nyult!“ Wellington hgtól azután Sir R. Peelhez fordul Bulwer: „Kockázatni fogja e magát Sir R. Peel, 's a' ministeriumhoz állandó? Ó az okos, a' fontoló veszélyezteti é' pártja reményeit 's élte híret, melly most nem a' whigek vagy toryk uraságának kockázatgya, hanem egy oldalról igen is a' torysmusé, de más oldalról olly országglásé, melly sokkal hatásabb lenne a' whignél, 's melly alkalommal a' játékasztalok jócskán veszélyesek? E' játék nem visszaállítására, hanem megsemmisítésére ezélok a' helyes középnek (juste milieu). Ha ő a' játékosok közé vegyül, ám legyen! de bezzeg mi még ijesztő tételeket is merhetünk 's rakhatunk a' kockára. Vegye jól szemügyre állását. Ha ő ezen könnyelműleg és szerencsétlen csillagzat alatt kezdett ministeriumtól visszavonul, ha részre nem hajlik (neutral), akkor az ország legfőbb tiszteletére tarthat számot, mellyet olly politikai hitű ember, mint ő, képes elérni. Igaz, akkor a' kabineti hivatal nem lesz hatalmában; de magas és nemes becsvágyu férfiakra nézve magasb méltóság is van a' statushivatalnál. Ugy állandó ő, mint önálló hatalom, mint önmagához hű férfi. Így nemesen fogja egyes véleményét a' kathol. emancipatio ügyében igazlani, 's igazoltatva és igazodva megmutatni, hogy semmi alacsony tekintet sem üze határozatán hatalmát. Így állandó ő mint észtehetségeiben nagy, állásában nagyobb, 's becsületességében legnagyobb. De ha ezen böszült politikusok közzé vegyül, kik most a' népet vagy megcsalni, vagy meghódítani ügyekeznek, örökre el van veszve. Illy ministeriumnak nem marad egyéb választása, mint vagy minden javítást megtagadva daczolni a' nép ellen, vagy megvetve minden következőséget mind megadni azt, mit ha a' whigek valának előadandók, mind ő mind a' toryk folyvást ostromlották volna. Lesz é' elég botor az egyiket, 's elég alacsony tenni a' másikat? Lehet é' zsarnok, vagy hittagadó akar é' lenni? Még megmutathatja, hogy becsületérzése van; még megóhatja nevét, mellyre az utóvilág tisztelettel nézend, más részről pedig egyedül akaratlan vak eszköze lehet ministeri állásának. Szép feladás: vagy tá-

mogatni olly rendszabásokat, mellyeket puskákkal kell majd végrehajtani, vagy pedig azokat, mellyeket a' whigek valának javaslandók! — Vagy vasgyúró, vagy színeskedő! Milly választás Peelre nézve, ki most nagy férfi lehet, ha t. i. akarja! — Dec. 2kán nyújtotta be egy küldöttség a' londoni polgárság fölírását a' királynak, mellyet a' kültanács elfogadott. A' fölség azt királyszékén fogadá, mellynek jobbján Wellington hg. álla. Miután a' fölírás elolvastatott, átadá a' hg. az irt választ, melly így értelmű: „Legkomolyabb gondom tárgya volt mindig eltörölni a' visszaéléseket, 's javítani az ország állapotját; szilárdul is reményelem, hogy azon ministerek, kiket kinevezendek, e' legszivesb ohajtásom sükeresítésével igazolni fogják bizodalmaimat, 's megnyerendik a' nép bizodalma is.“ Dec. 1jén halálozott meg Gloucester k. hg., miért is Londonban a' játékszin zárva maradt, Brightonben pedig az udvari körök 's ünneplések fölfüggesztettek. — Francia hitek szerint dec. 3kán ment azon hírnök Párison keresztül, ki Sir Robert Peel választát Romából Londonba viszi. Egyebet nem lehet tőle megtudni, minthogy Peel dec. 5kén vagy 6kán fog Párisba érni. — A' cambridgei egyetem küldöttsége dec. 1jén tevő Lyndhurst lordnál udvarlását, megkérni ő uraságát: elvállalná é' a' kijelöltetést (candidatiót) a' Gloucester hg. elhunytával megürült kancellári hivatalra. Hasonlólag keresteték meg, mint mondják, Camden marq. is e' végett. — A' király decemb. 2kán tanácsot tartott. 3kán Wellington hget, Manners-Sutton urat, Roszlyn, Maryborough, Ellenborough, 's Hill lordokat, Camden marq. Sir Hardinet, Sir Benkettet, és Planta urat fogadá el; ezután 11 óraker a' királynéval Bushyparkba kocsizott. — A' Dublinban O'Connell intézése alatt keletkezett tory-ellenes egyesület minden nap rendszeren tart gyűlést, 's leginkább azon van, hogy minden irlandi parlamenttagtól v. tagságra kijelölttül azon ígéretet nyerje meg, hogy a' tizedek teljes eltörlesztésére fognak szavazni. — A' lapok vitájából 's különösen a' torylapok nyilatkozásából kétségen tul marad, hogy Wellington hg., vagy bárki más, ki a' ministeriumot alakítandja, tetemes reformnak lesz kénytelen hódolni, ha boldogulni akar.

FRANCZIA ORSZÁG.

Dec. 1jén nyitattott meg ismét a' követház, melly eddig vala elhalasztva. Megnyitására legföljebb 150 tag volt jelen; de jegyzőkönyv-olvasás közben számos tag jelent meg, 's a' ministerek is mindnyájan. Persil ur, az igazságminister szóra kapott engedelmet közleményt tenni a' kormány részéről új törvényjavaslat iránt, — a' ministeri felelősség tárgyában. A' megfontolás okaiban azt

mondá a' minister, többek közt, hogy e' javaslat előterjesztése tiszteletből történik az 1830ki charta iránt, minhog hasonló két javaslatot a' kamara már kétszer vetett félre, nem találván azokat eléggé teljes és kimerítőknak. Továbbá különös törvényjavaslatot jelente a' pairkamara törvényszék-ké változása iránt. „Minden minister föltétele, ugymond, haladni a' nyilvános véleménnyel, 's a' kamara többségével, melly annak képviselője; 's ha nines mellette a' többség, vagy kétséges az, kötelessége a' minis-ternek lelépni.“ Ezután azon részletekre (detail) tért, mikért okozhatni 's feleletre vonhatni a' minis-tereket; ugymint: árulás, csalás 's a' t. A' javaslat több rendü biztosság-kinevezést kíván, mellyek elitéljék: van e' a' minis-ter-elleni vádnak helye; az utolsó javaslat csak egy biztosságot ajánla. Továbbá a' kamara fölösztatása esetében az előbbi vádat a' kamara újra föl nem veheti. A' 2dik rész az alsóbb ügyviselők felelősségét tárgyazza. A' törvényi v. birói tisztviselőkre nézve az előbbeni javaslat tartatott meg. Polgári ügyviselőknél a' felelősséget csak azon esetre szorítja e' javaslat, ha rossz akaratot v. szándékot mutathatni meg, mellynél fogva megszegetett a' törvény, 's elmulasztatott a' kötelesség. „E' javaslat, így zárá beszédét a' minis-ter, véleményünk szerint minden biztositékot foglal magában.“ Fölkelt után Thiers ur, 's jelenté, hogy a' pairkamara mint törvényszék van összegyűlve, 's a' mostaninak szük helyén az ügyvédek, vádlottak 's tanuk száma szüggelt nem fér meg, hanem különös teremtet lesz szükség e' végre építtetni, mellynek költsége 360,000 frankba kerülend. „E' pör, ugymond egész Franciaországot érdekli. A' harez a' statushatalom és a' pártok közt küzdetik; a' veszélynek vége, eljött az igazság-szolgáltatás napja. Az urak a' kormány viseletében csak a' vétek elnyomatására törekvést fogják látni. A' bocsánatot (amnestia) lehetségesnek tartották; de e' nagy rendszabálysérem lenne a' társaság jogaira nézve. Uj történetek járultak hozzá, mellyek a' kérdést még inkább bebonyolíták. Mi rendszerünk becsületére a' status érdekiért mindent föláldoztunk, a' mit áldozhattunk. Ohajtottuk volna, hogy a' bocsánatot meg lehessen adni, de a' politika ellenzi azt, 's mi kötelességünket sértenők, ha a' pairkamara megkezdett igazságszolgáltatását teljesítetlen hagyó.“ (mozgás) Erre fölkelt a' külminis-ter, és mondá: „Szokás számon adni az ország fekvését a' kamara munkájá előtt, de mivel a' trón-beszéd 's felírás alkalmat nem nyujtanak ez úttal, fölvilágítást szándékom adni a' kamarának az ország állásáról a' külföldhöz. Mi egyedül azon rendszerért vagyunk felelősek, mellyet négy év óta állhatatosan folytattunk, 's nyilat. o. tatjuk, hogy ha némely tagok azon törvény-

javaslatok vitáit nem akarnák bevárni, mellyeket előterjesztünk, mi készek vagyunk felelni. A' kamarának joga van cselekvésünk, minden szándékunk 's rendszerünk iránt kikérdezni minket, 's nekünk meg van engedve, kimondanunk, mi áron viselhetjük a' ministerium olly nyomasztó terhét.“ — Etienne ur, emlité, hogy a' kamara már a' fölírásra válaszoltában kimondá e' tárgyról véleményét 's kérdezte Rigny urtól: elfogadja e' azt a' kormány, vagy sem? (zörgés) Berenger ur: „Mi a' minis-ter részéről fölvilágítást vártunk, de mivel a' minis-ter felszólit bennünket, hogy kérdést gördítsünk elibe, ezt valóban idegenítőnek találom, ne hogy más szigorubb nevet adjak e' tettek“ (tetszés) Guizot ur: „Ha a' kamarának joga van kérdőre vonni a' minis-tereket, a' minis-tereknek is joguk van kijelenteni, hogy szükségesnek tartják a' fölvilágítást, 's készek felelni a' kérdésekre. Mi Etienne urat illeti, nem a' minis-terek dolga elfogadni vagy félre vetni a' fölírást; de ha a' kamara valamelyik minis-tertől megtagadja segedelmét, első kötelessége fölvilágítást ajánlani viseletéről. A' külminis-ter nyilatkoztának nines egyéb célja.“ — Erre a' kamara szétoszlott. — Másnap, ugymint dec. 2kán szót kért Janvier ur, 's kíváná: nyilatkozzanak a' minis-terek azon meghasonlások, eselszövények, elbocsáttatások 's tárezák (portfeuillek) létetele 's ujdon fölvétele iránt, mellyek a' ministeriumban az utolsó elhalasztás óta történtek; 's általjában terjesszék elő teljesen rendszerüket. — Más résről Bugeaud generál azt kívánta: adjon a' kamara is fölvilágítást utolsó felírásáról, valljon 's mennyire javallják a' minis-terek eddigi rendszerét? — A' minis-terek készeknek nyilatkoznak megadni a' kért fölvilágításokat, de azt hiszik, a' követek esekély száma miatt helyesb lenne azt későbbre halasztani. E' végből dec. 5re határoztatott az. — Brougham lord nov. 29ki udvaroltakor egy óraig volt beszélgetésben a' királlyal. — Nov. 22kén érkezett Toulonba Palinure fr. hadi hajó, 's közleményeket hozott a' kormánynak Tripolisból Schwebel fr. követtől azon komoly történetekről, mellyeknek Tripolis nem rég láthelye volt. Tudva van, hogy Sidi Ali, az ottoman portától elismért basa és Ali Mesurata, kit a' vidék emelt basaságra, régóta villonganak egymással. Az angol consul Warrington a' nélkül, hogy Ali Sidi ellen nyilatkozott volna, minden hadszerral segíté a' fölkelőkét, 's neha Sidi a' város birtokában maradhatott, Mesurata mindazáltal képes volt a' várost ostrom alá venni, azt a' vidéktől teljesen elzárni, 's a' tengerparton (Küste) állgyutelepeket is állítani az idegen hajók eltávolíthatására, hogy éhséggel vehesse be a' várost. Mesurata csakugyan a' várost ostromzártuak is nyilvánította; mit mindazáltal az

idegen cons
ezia hajó)
hogy a' net
valókat, de
lete a' két
hajó érkeze
tek megtag
nyezetik:
Mint hogy
ausztriai a
tány Palinu
ma alá ven
fő árbozár
minden bár
egy toscan
földözéssel
riai mellé
tüzelni kez
triai minc
lyó meg i
szakot er
jött a' par
pusztító t
álgyutany
hozott. E
jobb futot
ben hagy
de utánok
te a' tört
gényesség
's őket a
nánt üdv
Toulonba
szállott,
geri oszt

Ro
a' fr. all
meg, m
juthata s
ban telj
de süke
dé szóh
ték az i
selben a
minden
tevé ké
bok ad
meg az
jobb da
arra it
jaiban
csiszár
székre
itélet,

idegen consulok nem ismérték el. Palinure (franczia hajó) már egy idő óta Tripolis előtt tanyázott, hogy a' netán kiütendő zavarban védje a' fr. alattvalókat, de részre nem hajló (neutral) volt viselése a' két versenytárs közt. Nov. Skán ausztriai hajó érkezett Triestből Tripolis alá. A' fölzendültek megtagadják ettől is a' bémenetelt 's azzal fenyegetik: löni fognak rá, ha vissza nem fordul. Minthogy Tripolisban a' fr. consula bizott az ausztriai alattvalók jogai védelme, Vermot kapitány Palinure parancsnoka azonnal elhatározta ótalma alá venni az ausztriai hajót; kifüggeszti tehát fő árboczára a' háromszinü zászlót, 's jelenti hogy minden bántalmat nyomban bocsuland meg. 9kén egy toscanai hajó is érkezik, 's a' pártosok ezt is fődözéssel fenyegetik. Ez mind a' mellett az ausztriai mellé állott. A' zendült arabok ekkor valóban tüzelni kezdenek mind a' kettőre t. i. mind az ausztriai mind a' toscanai hajóra. Ez utólsót több golyó meg is sértette. Ekkor Vermot kapitány az erőszakot erőszakkal határozá visszatorlani; közelebb jött a' parthoz mintegy félálgyu lövésre, 's oly pusztító tüzrel sodratá meg a' pártos tengerparti álgyutanyát, hogy az az arabokra vég veszélyt hozott. Ezek eleinte ugyan feleltek, de utóbb beljebb futottak a' szárazföldre, 's az álgyukat cserben hagyák. A' Palinure még néhány golyót küldte utánok. Favorite az angol corvette, némán nézte a' történetet 's meg sem mozdult. Palinure legénysége 10kén Tripolisban a' szárazra lépett, 's őket a' basa és az arablakosság szabadítók gyanánt üdvözlek. Vermot kapitány pedig még az nap Toulonba vitorlázott, hol öt napi veszteglés után kiszállott, 's dicsérettel halmoztatott el az egész tengeri osztálytól.

Rossi külföldi születésű tanító, kit a' király a' fr. alkotmányos status-törvény-tanításra bizott meg, midőn első leczkáját tartaná, semmikép sem juthata szóhoz, mert a' betódult tanuló ifjuság, abban teljesen meggállá. Dec. 1jén újra próbát tön, de sükeretlenül; mert az ifjuság ismét nem engedé szóhoz juthatni, ámbár az illető tanítók megkérték az ifjuságot: viselné magát illőbben. — Brüsselben a' játékszinekről folyván vita, a' követház minden fölügyelést a' helységi (localis) hatóságnak tévé kötelességül, ne hogy illedelem-sértő darabok adassanak elő. A' közönség legjobban bírálja meg azt, 's hol annak izlése rossz v. fonák, ott a' legjobb darab sem fog neki tetszeni. — Nem régebbe arra ítéltetett Páris városa, hogy az 1832 jul. napjaiban kitört zavargásokkor megkárosult fegyvercsiszárokat kármentesítse. A' város a' kir. törvényszékre hivatkozott, 's ott is helyben hagyaték az ítélet, kivevén egy fegyvergyártót, kiről kétsé-

ges vala: nem önszántából adott e fegyvert a' zendülőknek. —

SPANYOLORSZÁG.

Madrid nov. 25. Nem csupán fő városunk az, melly a' 27—28ki csatavesztést boszankodással vevé, — de a' népmiatta más helyeken is nyugtalan. Andalusia fenyegető indulatban van. Grenada, Malaga, Cadix és Almeriában dühödésig ingerlé a' városkatonaságot a' carlosiak öröme 's erőszakhoz nyultak, az előljároság pedig ellenök nem nyult illő rendszabáshoz. Grenadában névszerint a' mondott katonaság zöld cocardot tüzt fel mint 1822ben, 's egyre hangoztatá „éljen a' constitutio“ mit a' kormányzónak is velök együtt kelle kiáltani. Bővebb tudósítás e' történetek felől még nem érkezett. — Wellington meghivatása egy új minis-terium-képezésre, nov. 24kén jöve Madridba hírül. A' kormány baráti mintha zökkenést érzettek volna miatta; a' kamara pedig sejtteni kezdvén, mi czéltalan lenne illy körülmény-fordulatkor tovább is szunnyadozni, siet a' városkatonasági törvény-bevégzéssel, hogy utána minélelőbb egy sürgetőbb-hez fogjon „az ujonczozás“ iránt. Ama' törvényben nov. 21kén a' 12ik cikknél következő módosítást fogadott el: „Kapitányokat, fő-, 's alhadnagyokat és zászlótartókat (a' városkatonaságnál), az illető zászló-alj léktanácsa kettős névsoru kijelélése után, mindenkor a' kerület polgári kormányzója választand.“ E' cikkelyre szavazáskor a' belső minis-ter azt kívánván, hogy előbb a' kormányi szerkesztésre szavazzanak, Almodovar, mint elnök, megtagadá e' kívánságot, mivel azt semmi törvényben alapulni nem tudja, — szavazáskor pedig „már látom, ugymond, 's elég szomoruan, mikép mindenben csak azon vannak, hogy kitudják: valljon a' ministeri javaslat mellett vagy ellen szavazok e, mintha nekem nem úgy állana szabadságomban véleményemet kimondanom, mint akármellyik procurador-társomnak.“ — A' kölesön 24kén este megkötötték. Vállalkozók Ricardo és Ardoín urak, kik ekkor már értesítve voltak a' londoni minis-ter-változásról, de azért föltételüktől nem állottak el. Megállapított szerződésüknél fogva százától 60nat fizetnek 3 peent megbizási járadékkal. Felét a' kölesönnek, ha a' spanyol papirosok beése magasb lenni talál, 66jával lesznek kötelesek fizetni. — Gariely minis-ter a' Pardobul, hol már régóta a' királyné mellett tartózkodik, visszatér Madridba 's helyébe a' tengeri minis-ter megy, kinek a' fő városban különben sem igen sok foglalatossága. — Mináral a' franczia lapok egy érzékeny jelenést irnak. Midőn ez ősz general Pamplonába megérkezett, legelőször is anyjához sietett, kit már 10 év óta nem látott vala. E' 96 évü igen tisztas asszonyság Cornelia lelkü nagysággal egyetlen könyre sem fakadt

fia viszonzlásán, hanem e' szavakkal szorítá őt karjai közé: „Ime valahára elismér hazád 's érdemidhez méltón hí viszza keblébe. Adnáisten, hogy olly szerencse köszönje meg neked, minőnek én részemről viszonzlásodat tartom!“ — Azonban kelemetlen, ha igaz, a' mit ujabban mondanak. Minának t. i. közelebbi kirándultakor Pamplonából, egyik unokája, ki már alatta katonáskodik, nehéz sebet kapott volna, melly miattlábszárát elvágatni kellene. Szinte francia lapok beszélik, hogy d. Carlos idősbik fija 22kén ment Bayonnen keresztül, atyjához a' táborba utazva. Hamburgból is, a' Wellington-ministerium hírére, csoportostul készülnék az oda települt 's meglapultokból felbátorult spanyolok Carloshoz, de előbb Genuába törekzenek, nyilván mint kitűzött gyűléshelyre. A' mijök van szaporán pénzzé változtatják, hogy utiköltséget szerezzenek, némelly kereskedő házak pedig, szinte nem minden idegen befolyás 's utasítás nélkül, pénzekkel segítgetik elő most örömeiket, holott előbb rájuk sem hederitettek.

PORTUGÁLIA.

African hajónak nov. 16kán Lissabonból elindultakor a' város és vidéke esöndes volt. A' kamarákban folyvást szembetünő többség harezol a' ministerek mellett, mihez képest ezek financertervei kevés gátba ütköznek. Az oppositio legnagyobb ártalma a' tartózkodás nélküli beszélés, mellynek következése gyakorta káros a' kikürtölt rosznál. Illy beszédek szüleménye többi közt a' közös hiedelem, hogy az egész ország elégségtelen és nyugtalan; a' nemesség falukon csak alkalomra vár, hogy parasztjait fölfegyverezhesse; hogy a' rendes katonaság nagy része migueli gondolkozásu, mellyben nem bizakodhatni; Terceira sziget olly elhatározottan Miguelhez szit, 's olly csekély őrizet által védetik, hogy Miguel akármikor könnyű szerrel elfoglalhatja, 's mint valaha d. Pedro, tábor- és párthivei gyűléshelyéül használhatja. Az oppositio egyébiránt sürgetni kezdi a' kamarák feloszlatását, mint-hogy d. Pedro halálával a' körülmények általánosan megváltozván, multhatatlanul új választásokra lenne szükség. — A' pairkamara adm. Napiernek köszönetirást szavazott. Indítványtevő gróf Taipa volt 's ellene senki sem szólott, csak a' mód iránt történt némi ellenkezés. Gróf Taipa t. i. a' köszönetet fejtér pergamenre arany betűkkel javasla' iratni, 's az irományt arany peccéttel megpeccéttetni; de a' többi pair ezt még is soknak tartá. — Az első kamarában fenforgó financerjavaslatokra fölvilágításul a' kormány-hírlap közli az ország adósságát. 11,997 cont. reis kétségtelen, 1943 cont. reis pedig ingatag, vagy is mindössze 3,280,000 fut st. külső (csupán külső) adósságra esztendei 164,000

fut st. kamatképen az ország jövedelmének $\frac{1}{10}$ része megyen föl.

A M E R I K A.

Ujyorki tudósítások kevés kilátást nyujtanak az egyesült statusok bankja 's a' kormány közt fenforgó viszályok lecsilapulására 's e' congressusban a' bank privilegium megújítására. Semmi sem foghatni, hogy abban megegyezzenek: 's azt is mondják, hogy a' bankpárt az egyesült statusok némelly részeiben az utóbbi választáskor csak $\frac{1}{5}$ rész szömmenyiséget nyert. Azt hiszik: a' kormány és sok mások politikája oda czélzand, hogy semmi banknak se adjanak privilegiumot, vagy kizáró kiváltságot, hanem mindennek nyitva hagyják a' pénz-közlést; végre hogy valamennyi kisebb jelentésű vagy számtértékű bankjegyet az egész egyesült birodalomban kitegyenek forgásból. — A' j. des Débats következőleg írja le a' pártok állását: „A' demokrata párt átlátta, hogy politikája, (a' közbanknak helységi bankokat állítani daczára 's ellenébe) végre is megbukandik, mert az egész ország kereskedési 's pénzerdeke, melly a' helységi bankok körül forgana, előbb utóbb az egyesült statusok bankjához simulna. Azon szemrehányások tehát, mellyekkel a' közbankot illették, a' helységi bankokra torlódtak vissza. Ezt a' demokrata párt elismerte, de vezérek még tétováztak egy ideig nyilván kimondani azt. Most már készek általában véve minden bank ellen nyilatkozni. A' bankjegyek, úgy mondják, csak nyomorú rongyok. Ellenben dicsértetnek a' nemes érczek, az arany, és ezüst. Az aranyat Jackson-pénznek hívják. Az egyesült statusok pénzműhelye szokatlan munkásságú most 's fél és negyed sasokat ver (1 sas 10 dollár = 20 p.f.) — A' Jackson-párt legjelesb lapjai arannyal fizetik munkásaikat; az igazgatás buzgó baráti sokat tartanak arra, ha zsebökben aranyat hordozhatnak; 's mivel itt községesen papirospénz van szokásban, bizonynyal Jacksonmannek (Jackson-pártinak) nézhetni, ki nek kezei közt aranyat láthatni. Az elnök nem rég mezei lakjára ment, 's utjában mindenütt arannyal fizetett. A' Globe, neki hü lapja, el nem mulasztá értesíteni arról a' közönséget. E' párt vezérei közül van Buren már most nem azért kel ki a' statusbank ellen, mert bank, hanem mert főállása az ország alkotmánya ellen van. Annyi bizonyos, hogy a' bank-párt eddig is csak azon okból állott olly erősen mert jelszava: „Az alkotmány és törvények“ — volt. Tették volna e' jelszó helyett a' bankot, bizonyosan sokan elállottak volna tőle. 'S bármi nagy volt is az oppositio pártja (a' banké t. i.) eddig, megfogand az, mihelyt a' végrehajtó hatalmat szándéka korlátozni.“

Foglalat:
Angliá
nyei;
(Rossi
(hessz)

M A G

P o z

resolutio
ról szóló
nél megh
ság 's al
mellyek
iránt kel

— azóta

Ö

mult nov
iktatott
's a' t. M
választó
már e' f
leírásun
formákn
valának
zó nép
terjeszt
tinknek
káros i
mesené
köteles
ország
mellyel
szék,
székely
lőben
kir. és
egész
képvis
czél m
ploma
kül a'
vényo
által
tárgy
le ki
sem a
törvé
's a'
menn
se Fő
esonl